

Samling af Afgørelser

RETTENS DOM (Tiende Udvidede Afdeling)

18. maj 2022 *

»Statsstøtte – det tyske marked for lufttransport – lån indrømmet af Tyskland til Condor Flugdienst – afgørelse, hvorved støtten erklæres forenelig med det indre marked – artikel 107, stk. 3, litra c), TEUF – rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder – specifikke vanskeligheder, der ikke er et resultat af en vilkårlig omkostningsfordeling inden for koncernen – vanskeligheder, der er for alvorlige til, at koncernen selv kan løse dem – risiko for afbrydelse af en vigtig tjeneste«

I sag T-577/20,

Ryanair DAC, Swords (Irland), ved advokaterne E. Vahida, F.-C. Laprévote, V. Blanc, S. Rating og I.-G. Metaxas-Maranghidis,

sagsøger,

mod

Europa-Kommissionen ved L. Flynn og V. Bottka, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

støttet af

Condor Flugdienst GmbH, Neu-Isenburg (Tyskland), ved advokaterne A. Birnstiel og S. Blazek,

intervenient,

har

RETTEN (Tiende Udvidede Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, A. Kornezov (refererende dommer), og dommerne E. Buttigieg, K. Kowalik-Bańczyk, G. Hesse og D. Petrlik,

justitssekretær: fuldmægtig I. Pollalis,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter retsmødet den 7. december 2021,

* Processprog: engelsk.

afsagt følgende

Dom

- 1 Med sit søgsmål, der er støttet på artikel 263 TEUF, har sagsøgeren, Ryanair DAC, nedlagt påstand om annullation af Kommissionens afgørelse C(2019) 7429 final af 14. oktober 2019 vedrørende statsstøtte SA.55394 (2019/N) – Tyskland – Redningsstøtte til Condor (EUT 2020, C 294, s. 3, herefter »den anfægtede afgørelse«).

I. Sagens baggrund

- 2 Intervenienten, Condor Flugdienst GmbH, er et luftfartsselskab, som foretager charterflyvninger, og hvis hovedsæde ligger i Neu-Isenburg (Tyskland). Selskabet leverer hovedsageligt lufttransporttjenester til rejsearrangører med afgang fra lufthavnene i Frankfurt, Düsseldorf, München og Hamborg (Tyskland) og fokuserer på markedet for fritidsrejser. På tidspunktet for de faktiske omstændigheder, der ligger til grund for nærværende tvist, var intervenienten helejet af Thomas Cook Group plc (herefter »Thomas Cook-koncernen«).
- 3 Den 23. september 2019 blev der indledt konkursbehandling af Thomas Cook-koncernen, og den indstillede sine aktiviteter.
- 4 Følgelig måtte intervenienten den 25. september 2019 for sin del anmode om indledning af insolvensbehandling.
- 5 Samme dag anmeldte Forbundsrepublikken Tyskland en foranstaltning med redningsstøtte til fordel for intervenienten i form af et lån på 380 mio. EUR, som blev indrømmet af Kreditanstalt für Wiederaufbau (statsejet udviklingsbank), og som var omfattet af en statsgaranti, der for 50% blev stillet af delstaten Hessen og med 100% af den tyske forbundsstat, til Europa-Kommissionen (herefter »den omhandlede foranstaltning«).
- 6 Den omhandlede foranstaltning er begrænset til seks måneders varighed og tilsigter at opretholde en organiseret lufttransport og begrænse de negative følger for intervenienten, dennes passagerer og ansatte, som forårsages af likvidationen af moderselskabet, idet den giver intervenienten mulighed for at fortsætte sin virksomhed, indtil selskabet indgår en aftale med sine kreditorer, og det bliver solgt.
- 7 Den 14. oktober 2019 vedtog Kommissionen uden at indlede den formelle undersøgelsesprocedure, der er foreskrevet i artikel 108, stk. 2, TEUF, den anfægtede afgørelse, hvorved den fastslog, at den omhandlede foranstaltning udgjorde statsstøtte som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF, og at den var forenelig med det indre marked i henhold til artikel 107, stk. 3, litra c), TEUF og til rammebestemmelserne for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte ikke-finansielle virksomheder (EUT 2014, C 249, s. 1, herefter »rammebestemmelserne«).

II. Parternes påstande

- 8 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:
- Den anfægtede afgørelse annulleres.
 - Kommissionen tilpligtes at betale sagsomkostningerne.
- 9 Kommissionen og intervenienten har nedlagt følgende påstande:
- Frifindelse.
 - Sagsøgeren tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

III. Retlige bemærkninger

- 10 Til støtte for søgsmålet har sagsøgeren fremsat fem anbringender, hvoraf det første vedrører en tilsidesættelse af rammebestemmelsernes punkt 22, det andet vedrører en tilsidesættelse af disse rammebestemmelser punkt 44, litra c), det tredje vedrører en tilsidesættelse af nævnte rammebestemmelser punkt 74, det fjerde vedrører en tilsidesættelse af sagsøgerens proceduremæssige rettigheder, og det femte vedrører en tilsidesættelse af begrundelsespligten.

A. Formaliteten

- 11 Sagsøgeren har gjort gældende, at selskabet har søgsmålskompetence i sin egenskab af en af de »interesserede parter« som omhandlet i artikel 108, stk. 2, TEUF og som en af de »interesserede parter« som omhandlet i artikel 1, litra h), i Rådets forordning (EU) 2015/1589 af 13. juli 2015 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af artikel 108 [TEUF] (EUT 2015, L 248, s. 9), hvilket giver selskabet mulighed for med henblik på at beskytte sine proceduremæssige rettigheder at anlægge et annulationssøgsmål til prøvelse af den anfægtede afgørelse, der blev vedtaget uden indledning af den formelle undersøgelsesprocedure.
- 12 Kommissionen og intervenienten har ikke bestridt, at sagen kan antages til realitetsbehandling.
- 13 Det skal i denne henseende bemærkes, at når Kommissionen som i det foreliggende tilfælde vedtager en afgørelse om ikke at gøre indsigelser i henhold til artikel 4, stk. 3, i forordning 2015/1589, erklærer den ikke alene de omhandlede foranstaltninger forenelige med det indre marked, men afslår ligeledes forudsætningsvis at indlede den formelle undersøgelsesprocedure i henhold til artikel 108, stk. 2, TEUF og nævnte forordnings artikel 6, stk. 1 (jf. analogt dom af 27.10.2011, Østrig mod Scheucher-Fleisch m.fl., C-47/10 P, EU:C:2011:698, præmis 42 og den deri nævnte retspraksis). Konstaterer Kommissionen efter den foreløbige undersøgelse, at den anmeldte foranstaltning giver anledning til tvivl om, at den er forenelig med det indre marked, har Kommissionen pligt til i medfør af artikel 4, stk. 4, i forordning 2015/1589 at træffe en afgørelse om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure i henhold til artikel 108, stk. 2, TEUF og nævnte forordnings artikel 6, stk. 1. Ifølge sidstnævnte bestemmelse skal den pågældende medlemsstat og andre interesserede parter i afgørelsen opfordres til at fremsætte bemærkninger inden for en nærmere fastsat frist, der normalt ikke må overstige en måned (jf. analogt dom af 24.5.2011, Kommissionen mod Kronoply og Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, præmis 46).

- 14 Når den formelle undersøgelsesprocedure som i det foreliggende tilfælde ikke indledes, mister de interesserede parter, som kunne have fremsat bemærkninger under denne anden fase, denne mulighed. For at afhjælpe dette tillægges de retten til for Unionens retsinstanser at indbringe den afgørelse, som Kommissionen har truffet om ikke at indlede den formelle undersøgelsesprocedure. Et annulationssøgsmål vedrørende en afgørelse truffet efter artikel 108, stk. 3, TEUF, som er anlagt af en interesseret part som omhandlet i artikel 108, stk. 2, TEUF, må således realitetsbehandles, når denne part med søgsmålet ønsker at beskytte de proceduremæssige rettigheder, der tilkommer vedkommende ifølge denne bestemmelse (dom af 18.11.2010, NDSHT mod Kommissionen, C-322/09 P, EU:C:2010:701, præmis 56 og den deri nævnte retspraksis).
- 15 Henset til artikel 1, litra h), i forordning 2015/1589 er en konkurrerende virksomhed til en modtager af en støtteforanstaltning endvidere utvivlsomt omfattet af »de interesserede parter« som omhandlet i artikel 108, stk. 2, TEUF (jf. dom af 3.9.2020, Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland m.fl. mod Kommissionen, C-817/18 P, EU:C:2020:637, præmis 50 og den deri nævnte retspraksis).
- 16 I den foreliggende sag står det fast, at der er et om end begrænset konkurrenceforhold mellem sagsøgeren og intervenienten. Sagsøgeren har uden at blive modsagt gjort gældende, at selskabet har sikret beflyvningen af Tyskland i mere end 20 år, at det i 2019 transporterede 19 mio. passagerer fra eller til Tyskland, og at det besad ca. 9% af det tyske marked for lufttransport af passagerer, hvilket gjorde det til det næststørste luftfartsselskab i Tyskland. Sagsøgeren har ligeledes fremhævet, at selskabets flyveprogram for sommeren 2020, som var blevet udarbejdet inden spredningen af covid-19-pandemien, omfattede 265 ruter med afgang fra 14 tyske lufthavne. Desuden lagde Kommissionen i den anfægtede afgørelses punkt 7 til grund, at nogle af de destinationer, som intervenienten betjente, også blev betjent af sagsøgeren, og at disse luftfartsselskaber var konkurrenter for så vidt angik salg af pladser direkte til slutkunderne. Selv om salget af pladser kun udgør en mindre del af intervenientens salg, er det således ubestridt, at der foreligger et konkurrenceforhold mellem denne og sagsøgeren med hensyn til dette salg.
- 17 Sagsøgeren er derfor en interesseret part, der har en interesse i at sikre beskyttelsen af de proceduremæssige rettigheder, som denne har i henhold til artikel 108, stk. 2, TEUF.
- 18 Sagen kan derfor antages til realitetsbehandling, for så vidt som sagsøgeren har gjort gældende, at selskabets proceduremæssige rettigheder er blevet tilsidesat.
- 19 Derfor kan det fjerde anbringende, som udtrykkeligt tilsigter at opnå overholdelse af sagsøgerens proceduremæssige rettigheder, antages til realitetsbehandling.
- 20 Sagsøgeren er for at godtgøre en tilsidesættelse af selskabets proceduremæssige rettigheder på grund af den tvivl, som den omtvistede foranstaltning burde have rejst med hensyn til dens forenelighed med det indre marked, desuden berettiget til at påberåbe sig argumenter med henblik på at godtgøre, at den konstatering af denne foranstaltnings forenelighed med det indre marked, som Kommissionen var nået frem til, var fejlagtig, hvorved det a fortiori kan fastslås, at Kommissionen burde have næret tvivl i forbindelse med sin vurdering af denne foranstaltnings forenelighed med det indre marked. Følgelig er Retten beføjet til at foretage en undersøgelse af de anbringender om sagens realitet, som sagsøgeren har fremsat i forbindelse med det første, det andet og det tredje anbringende, hvortil selskabet har henvist inden for rammerne af det fjerde anbringende, med henblik på at efterprøve, om de reelt kan støtte det af sagsøgeren udtrykkeligt fremsatte anbringende vedrørende tilstedeværelsen af tvivl, der kan begrunde, at proceduren i

artikel 108, stk. 2, TEUF, skal indledes (jf. i denne retning dom af 13.6.2013, Ryanair mod Kommissionen, C-287/12 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2013:395, præmis 57-60, og af 6.5.2019, Scor mod Kommissionen, T-135/17, ikke trykt i Sml., EU:T:2019:287, præmis 77).

- 21 Hvad angår det femte anbringende om en tilsidesættelse af begrundelsespligten skal det fremhæves, at tilsidesættelsen af begrundelsespligten udgør en tilsidesættelse af væsentlige formforskrifter og er et anbringende om grundlæggende retsprincipper, som Unionens retsinstanser skal tage under påkendelse af egen drift, og som ikke vedrører den anfægtede afgørelses materielle lovlighed (jf. i denne retning dom af 2.4.1998, Kommissionen mod Sytraval og Brink's France, C-367/95 P, EU:C:1998:154, præmis 67).

B. Om realiteten

- 22 Det fjerde anbringende skal behandles først.

1. Det fjerde anbringende om en tilsidesættelse af sagsøgerens proceduremæssige rettigheder

- 23 Med det fjerde anbringende har sagsøgeren gjort gældende, at tre indicier vedrørende indholdet af den anfægtede afgørelse, som svarer til de tre første anbringender, efter selskabets opfattelse godtgør den tvivl, som Kommissionen burde have næret ved den foreløbige undersøgelse af den omhandlede foranstaltning.
- 24 Indledningsvis anføres de principper, der gælder for legalitetskontrollen i henhold til artikel 263 TEUF af en afgørelse om ikke at gøre indsigelser, inden den af sagsøgeren anførte række indicier undersøges.

a) De gældende principper

- 25 Det følger af retspraksis, at hvis Kommissionen efter en første undersøgelse inden for rammerne af den i artikel 108, stk. 3, TEUF omhandlede procedure ikke kan nå til den opfattelse, at en statslig støtteforanstaltning ikke udgør »støtte« som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF, eller hvis den kvalificeres som støtte, der er forenelig med EUF-traktaten, eller når Kommissionen ved denne procedure ikke har kunnet overvinde alle de alvorlige vanskeligheder ved bedømmelsen af, om den omhandlede foranstaltning er forenelig med det indre marked, er Kommissionen forpligtet til at indlede proceduren i henhold til artikel 108, stk. 2, TEUF uden at have nogen skønsbeføjelse i denne henseende (jf. i denne retning dom af 10.5.2005, Italien mod Kommissionen, C-400/99, EU:C:2005:275, præmis 47). Denne forpligtelse bekræftes i øvrigt udtrykkeligt af bestemmelsen i artikel 4, stk. 4, sammenholdt med artikel 15, stk. 1, i forordning 2015/1589 (jf. analogt dom af 22.12.2008, British Aggregates mod Kommissionen, C-487/06 P, EU:C:2008:757, præmis 113).
- 26 Det fremgår i denne henseende af artikel 4 i forordning 2015/1589, at for så vidt som den foranstaltning, som den pågældende medlemsstat har anmeldt, faktisk udgør en støtte, er det forekomsten eller fraværet af »tvivl« med hensyn til foranstaltningens forenelighed med det indre marked, som giver Kommissionen mulighed for at beslutte eventuelt at indlede den formelle undersøgelsesprocedure efter sin foreløbige undersøgelse.

- 27 Begrebet tvivl, der fremgår af artikel 4, stk. 3 og 4, i forordning 2015/1589, er af objektiv karakter. Både med udgangspunkt i omstændighederne ved vedtagelsen af den anfægtede retsakt og i dens indhold skal det undersøges, om der foreligger en sådan tvivl, på et objektivt grundlag ved at sammenholde afgørelsens begrundelse med de oplysninger, som Kommissionen havde til rådighed, da den traf afgørelse om den omtvistede støttes forenelighed med det indre marked. Det følger heraf, at den legalitetskontrol, som Retten foretager af, om der foreligger tvivl, i sagens natur ikke kan begrænse sig til en undersøgelse af, om der er anlagt et åbenbart urigtigt skøn (jf. i denne retning dom af 2.4.2009, Bouygues og Bouygues Télécom mod Kommissionen, C-431/07 P, EU:C:2009:223, præmis 63, og af 10.7.2012, Smurfit Kappa Group mod Kommissionen, T-304/08, EU:T:2012:351, præmis 80 og den deri nævnte retspraksis). De oplysninger, som Kommissionen »kunne råde over«, omfatter de oplysninger, som syntes relevante for de vurderinger, som skulle foretages, og som den efter anmodning herom kunne have fået fremlagt under den foreløbige undersøgelse (jf. i denne retning dom af 20.9.2017, Kommissionen mod Frucona Košice, C-300/16 P, EU:C:2017:706, præmis 71). Selv om det således kan være nødvendigt, at Kommissionen i givet fald går ud over en undersøgelse af de faktiske og retlige omstændigheder, som den er blevet gjort bekendt med, påhviler det derimod ikke denne institution på eget initiativ og i mangel af indicier herfor at fremskaffe alle de oplysninger, som vil kunne have forbindelse til den sag, der er indbragt for den, selv om sådanne oplysninger er offentligt tilgængelige (jf. i denne retning dom af 29.4.2021, Achemos Grupë og Achema mod Kommissionen, C-847/19 P, EU:C:2021:343, præmis 49 og 50, og af 2.9.2021, Kommissionen mod Tempus Energy og Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, præmis 45).
- 28 Det er sagsøgeren, som skal løfte bevisbyrden for, at der foreligger tvivl, hvilken vedkommende kan løfte på grundlag af en række samstemmende indicier (jf. i denne retning dom af 19.9.2018, HH Ferries m.fl. mod Kommissionen, T-68/15, EU:T:2018:563, præmis 63 og den deri nævnte retspraksis).
- 29 Det er i lyset af denne retspraksis, at sagsøgerens argumentation med henblik på at godtgøre, at der forelå tvivl, som burde have foranlediget Kommissionen til at indlede den formelle undersøgelsesprocedure, skal undersøges.

b) Indiciet om en tilsidesættelse af rammebestemmelsernes punkt 22

- 30 Sagsøgeren har i det væsentlige gjort gældende, at Kommissionen tilsidesatte rammebestemmelsernes punkt 22, hvilket viser, at der forelå tvivl om den pågældende foranstaltnings forenelighed med det indre marked.
- 31 Rammebestemmelsernes punkt 22 har følgende ordlyd:
- »En virksomhed, der tilhører eller er i færd med at blive overtaget af en større koncern, kan normalt ikke modtage støtte efter disse rammebestemmelser, medmindre det kan påvises, at virksomhedens vanskeligheder hidrører fra virksomheden selv og ikke er et resultat af en vilkårlig omkostningsfordeling inden for koncernen, og at virksomhedens vanskeligheder er for alvorlige til, at koncernen selv kan løse dem. [...]«
- 32 Ifølge sagsøgeren fastsætter rammebestemmelsernes punkt 22 tre forskellige og kumulative betingelser for at indrømme en virksomhed, der indgår i en koncern, redningsstøtte, nemlig for det første at virksomhedens vanskeligheder hidrører fra virksomheden selv, for det andet at de ikke er et resultat af en vilkårlig omkostningsfordeling inden for koncernen, og for det tredje at virksomhedens vanskeligheder er for alvorlige til, at koncernen selv kan løse dem. Sagsøgeren har

anført, at Kommissionen foretog en urigtig retlig fortolkning af dette punkt, for så vidt som den fandt, de to første ovennævnte betingelser kun udgjorde én betingelse, der skulle forstås således, at den støttemodtagende virksomheds vanskeligheder hidrører fra virksomheden selv, når de ikke er resultatet af en vilkårlig omkostningsfordeling inden for koncernen.

- 33 Ifølge sagsøgeren er ingen af de betingelser, der er nævnt i rammebestemmelsernes punkt 22, i øvrigt opfyldt i det foreliggende tilfælde.
- 34 Kommissionen og intervenienten har bestridt sagsøgerens argumenter.
- 35 Det skal indledningsvis bemærkes, at det er ubestridt, at intervenienten, der var begunstiget af den omhandlede foranstaltning, på tidspunktet for den anfægtede afgørelse indgik i en koncern som omhandlet i rammebestemmelsernes punkt 22. Det skal følgelig undersøges, om Kommissionen burde nære tvivl om, hvorvidt de andre betingelser, der er omtalt i nævnte punkt 22, var opfyldt.

1) Spørgsmålet om, hvorvidt intervenientens vanskeligheder hidrørte fra virksomheden selv og ikke var et resultat af en vilkårlig omkostningsfordeling inden for koncernen

- 36 Som det fremgår af præmis 32-34 ovenfor, er parterne uenige om såvel fortolkningen af rammebestemmelsernes punkt 22 som anvendelsen heraf i det foreliggende tilfælde.
- 37 Disse to spørgsmål skal derfor undersøges successivt.

i) Fortolkningen af rammebestemmelsernes punkt 22

- 38 Efter sagsøgerens opfattelse indeholder rammebestemmelsernes punkt 22 navnlig to indbyrdes forskellige og uafhængige betingelser, nemlig dels at den støttemodtagende virksomheds vanskeligheder skal hidrøre fra virksomheden selv, og dels at den pågældendes vanskeligheder ikke er et resultat af en vilkårlig omkostningsfordeling inden for koncernen. Kommissionen og intervenienten har derimod anført, at det er én og samme betingelse, som skal forstås således, at den støttemodtagende virksomheds vanskeligheder skal anses for at hidrøre fra virksomheden selv, hvis de ikke er et resultat af en vilkårlig omkostningsfordeling inden for koncernen.
- 39 Det følger af fast retspraksis, at der ved fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse ikke blot skal tages hensyn til ordlyden, men også til den sammenhæng, hvori bestemmelsen indgår, og de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af (dom af 7.6.2005, VEMW m.fl., C-17/03, EU:C:2005:362, præmis 41 og den deri nævnte retspraksis).
- 40 I første række skal det med hensyn til ordlyden af rammebestemmelsernes punkt 22 bemærkes, at de EU-retlige bestemmelser er affattet på flere forskellige sprog, og at alle sprogversioner er autentiske, hvorfor fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse indebærer en sammenligning af de sproglige versioner (dom af 6.10.1982, Cilfit m.fl., 283/81, EU:C:1982:335, præmis 18, og af 6.10.2005, Sumitomo Chemical og Sumika Fine Chemicals mod Kommissionen, T-22/02 og T-23/02, EU:T:2005:349, præmis 42).
- 41 Det skal i denne henseende indledningsvis bemærkes, at opbygningen af bisætningen »medmindre det kan påvises, at virksomhedens vanskeligheder hidrører fra virksomheden selv og ikke er et resultat af en vilkårlig omkostningsfordeling inden for koncernen, og at virksomhedens vanskeligheder er for alvorlige til, at koncernen selv kan løse dem«, består af to

faser, som dog er adskilt af et komma, således: »medmindre det kan påvises, at [den første betingelse], og at [den anden betingelse]«. Gentagelsen af underordningskonjunktionen »at« angiver, at der således er tale om to betingelser, hvoraf den første, der er placeret efter det første »at«, vedrører den omstændighed, at den støttemodtagende virksomheds vanskeligheder hidrører fra virksomheden selv og ikke er et resultat af en vilkårlig omkostningsfordeling inden for koncernen, og den anden, der er placeret efter det andet »at«, vedrører den omstændighed, at de nævnte vanskeligheder er for alvorlige til, at koncernen selv kan løse dem. Den første betingelse er således én og samme betingelse. Denne sætningsopbygning ses bl.a. i den tjekkiske, den engelske, den franske, den kroatiske, den italienske, den maltesiske, den nederlandske, den polske, den portugisiske, den rumænske, den slovakiske og den slovenske sprogversion.

- 42 Det skal endvidere bemærkes, at det i den tyske sprogversion udtrykkeligt anføres, at vanskeligheder, der ikke er et resultat af en vilkårlig omkostningsfordeling inden for koncernen, anses for at »hidrøre« fra vedkommende selv (»wenn es sich bei den Schwierigkeiten des betreffenden Unternehmens nachweislich um Schwierigkeiten des Unternehmens selbst handelt, die nicht auf eine willkürliche Kostenverteilung innerhalb der Gruppe zurückzuführen sind«). De græske og bulgarske sprogversioner er affattet på lignende vis.
- 43 Det følger af disse eksempler, at en støttemodtagende virksomheds vanskeligheder i medfør af affattelsen af talrige sprogversioner af rammebestemmelsernes punkt 22 skal anses for at hidrøre fra virksomheden selv, hvis de ikke er et resultat af en vilkårlig omkostningsfordeling inden for koncernen.
- 44 Endelig skal det, for så vidt som visse andre sprogversioner er mindre udtrykkelige, bemærkes, at i tilfælde af uoverensstemmelse mellem de forskellige sproglige versioner af en EU-retlig bestemmelse skal den pågældende bestemmelse fortolkes på baggrund af den almindelige opbygning af og formålet med den ordning, som den er led i (jf. i denne retning dom af 24.10.1996, Kraaijeveld m.fl., C-72/95, EU:C:1996:404, præmis 28, af 24.2.2000, Kommissionen mod Frankrig, C-434/97, EU:C:2000:98, præmis 22, og af 7.12.2000, Italien mod Kommissionen, C-482/98, EU:C:2000:672, præmis 49).
- 45 I anden række skal det med hensyn til den almindelige opbygning af og formålet med den ordning, som rammebestemmelsernes punkt 22 indgår i, bemærkes, at formålet med reglen i dette punkt bl.a. er at hindre, at en virksomhedskoncern lader staten bære omkostningerne ved en rednings- eller omstruktureringsplan for en af de virksomheder, den består af, når denne virksomhed er i vanskeligheder, og koncernen selv er årsag til vanskelighederne som følge af en vilkårlig omkostningsfordeling inden for denne (jf. i denne retning dom af 13.5.2015, Niki Luftfahrt mod Kommissionen, T-511/09, EU:T:2015:284, præmis 159).
- 46 Formålet med nævnte punkt 22 er således at undgå, at en virksomhedskoncern overfører sine omkostninger, gæld eller passiver til en enhed i koncernen, hvorved enheden gøres berettiget til redningsstøtte, selv om den ikke ellers ville være berettiget hertil. Med andre ord tilsigter nævnte punkt 22 at hindre en omgåelse af statsstøttereglerne ved kunstigt skabte mekanismer inden for koncernen. Formålet med dette punkt er derimod ikke at udelukke en virksomhed, der er en del af en koncern, fra anvendelsesområdet for redningsstøtte, med den begrundelse alene, at dens vanskeligheder udspringer af vanskeligheder for resten af koncernen eller for et andet selskab i koncernen, for så vidt som de nævnte vanskeligheder ikke er skabt kunstigt eller fordelt vilkårligt inden for nævnte koncern.

- 47 Sagsøgerens argumentation ville føre til, at gensidig finansiel bistand inden for en virksomhedskoncern afvises, hvorved et af koncernens selskaber, der præsterer bedre, afskrækkes fra at hjælpe et andet selskab i samme koncern, som har økonomiske vanskeligheder, idet det førstnævnte selskab, netop som følge af den gensidige støtte, som det måtte have leveret, ville risikere at miste retten til redningsstøtte, såfremt vanskelighederne spreder sig til det.
- 48 Henset til det ovenstående skal det konkluderes, at sætningsleddet »medmindre det kan påvises, at virksomhedens vanskeligheder hidrører fra virksomheden selv og ikke er et resultat af en vilkårlig omkostningsfordeling inden for koncernen«, i rammebestemmelsernes punkt 22 indeholder én betingelse, som skal fortolkes således, at vanskelighederne for en virksomhed, der indgår i en koncern, skal anses for at hidrøre fra virksomheden, såfremt de ikke er et resultat af en vilkårlig omkostningsfordeling inden for koncernen.

ii) Anvendelse i det foreliggende tilfælde

- 49 For det første har sagsøgeren med henvisning til den anfægtede afgørelses punkt 19 og 57 gjort gældende, at intervenientens vanskeligheder ikke hidrører fra vedkommende selv, men at de var udefrakommende, for så vidt som de fuldstændigt kunne tilregnes årsager, der udspringer af den indre opbygning af Thomas Cook-koncernen. På trods af sidstnævntes vanskeligheder havde intervenienten nemlig haft et positivt resultat før renter og skat af sine aktiviteter i perioden 2017-2019. Intervenienten var således et rentabelt og konkurrencedygtigt luftfartsselskab, som blev ødelagt af sit moderselskab. For det andet har sagsøgeren gjort gældende, at intervenientens vanskeligheder er et resultat af en vilkårlig omkostningsfordeling inden for koncernen. Ifølge den anfægtede afgørelses punkt 15 og 57 var en betydelig del af de likvide midler, som intervenienten havde modtaget de seneste år, blevet ledt til moderselskabet ved cash-pooling inden for koncernen, hvilken ordning sagsøgeren har kvalificeret som kunstig og tvangsmæssig.
- 50 Det fremgår af den anfægtede afgørelses punkt 15-17, 80 og 109, at intervenientens vanskeligheder hovedsageligt var et resultat af likvidationen af Thomas Cook-koncernen, hvilket bl.a. medførte, at fordringer på store beløb, som intervenienten havde i forhold til denne koncern, blev slettet i forbindelse med dennes cash-pooling, ophøret med koncernintern finansiering og fortabelsen af dens væsentligste kunde, nemlig Thomas Cook-koncernens rejsearrangører.
- 51 For det første skal det i denne henseende, som Kommissionen har anført i retsmødet, uden at sagsøgeren har bestridt dette, præciseres, at cash-pooling inden for en koncern er en almindelig og udbredt praksis inden for virksomhedskoncerner. Denne cash-pooling fungerer som en koncernintern bank, for så vidt som de forskellige selskaber i koncernen opnår koncerninterne lån herfra, når de har behov for likviditet, og tilfører midler til denne, når de har overskydende likviditet, hvilket som modydelse medfører en fordring i forhold til denne cash-pooling med tillæg af renter. Denne ordning, som forvaltes af en enhed i koncernen, der er oprettet til dette formål, tilsigter at lette finansieringen i koncernen ved at gøre det muligt for koncernens selskaber at spare omkostningerne til finansiering. Som hovedregel kan hvert selskab på et givent tidspunkt således drage fordel af cash-poolingen ved at opnå direkte adgang til koncernens likviditet, samtidig med at de skal bidrage til denne cash-pooling, når de har overskydende likviditet.
- 52 For det andet skal det, navnlig med hensyn til cash-pooling-ordningen i Thomas Cook-koncernen, som intervenienten har anført, uden at sagsøgeren har bestridt dette, bemærkes, at denne ordning var blevet oprettet flere år tidligere, og at den følgelig fungerede, længe inden koncernens

vanskeligheder indtraf, således at oprettelsen heraf ikke havde forbindelse med vanskelighederne. Eksempelvis havde intervenienten været begunstiget af denne ordning i 2016 efter manglende likviditet, som skyldtes faldende efterspørgsel på flyvningerne til Tyrkiet.

- 53 For det tredje fremgår det af den anfægtede afgørelses punkt 12, hvori årsagerne til Thomas Cook-koncernens vanskeligheder opregnes, at denne cash-pooling-ordning ikke var årsag hertil. Disse vanskeligheder var nemlig bl.a. et resultat af en meget høj gældsætning i forbindelse med erhvervelser og driftstab, lav aktivitet på det britiske marked, som blev skærpet af drøftelserne om Brexit, den negative medieomtale af omstruktureringen af koncernen og strukturelle mangler i koncernens opbygning.
- 54 Selv om sagsøgeren har anført, at cash-pooling-ordningen i Thomas Cook-koncernen var »kunstig, skadelig og tvangsmæssig«, skal det bemærkes, at sagsøgeren ikke har fremlagt noget konkret element, der kan underbygge dette argument.
- 55 For det fjerde har sagsøgeren foreholdt Kommissionen, at den ikke undersøgte, om cash-pooling-aftalen mellem intervenienten og Thomas Cook-koncernen var blevet indgået på rimelige vilkår, og om risiciene var ligeligt fordelt mellem koncernens forskellige selskaber.
- 56 Henset til den anfægtede afgørelses punkt 117-120, hvori gengives sagsøgerens argumenter i den klage, som dette selskab indgav til Kommissionen vedrørende den omhandlede foranstaltning, skal det imidlertid fastslås, at selskabet ikke i nævnte klage klagede over nogen form for urimelig anvendelse af koncernens cash-pooling. Det fremgår af den retspraksis, der er nævnt i præmis 27 ovenfor, at det ikke påhviler Kommissionen på eget initiativ og i mangel af indicier herfor at fremskaffe alle de oplysninger, som vil kunne have forbindelse til den sag, der er indbragt for den, selv om sådanne oplysninger er offentligt tilgængelige. Under omstændighederne i den foreliggende sag, som er gengivet i præmis 52-55 ovenfor, og da der ikke foreligger noget konkret indicium for det modsatte, skal det dermed fastslås, at Kommissionen ikke var forpligtet til på eget initiativ at foretage en yderligere undersøgelse af, om cash-pooling-ordningen var »rimelig«.
- 57 For det femte har sagsøgeren udledt et argument af den omstændighed, at intervenientens likviditet ifølge den anfægtede afgørelses punkt 57 var blevet »kunstigt tømt«, idet selskabet havde været tvunget til at overføre betydelige beløb til sit moderselskab. Det skal imidlertid bemærkes, at nævnte passage i den anfægtede afgørelses punkt 57 kun gengiver Tysklands bemærkninger til den klage, som var indgivet til Kommissionen, og således ikke indeholder Kommissionens retlige vurdering. Den sidstnævnte fremgår bl.a. af den anfægtede afgørelses punkt 80. Det fremgår af dette punkt, sammenholdt med den anfægtede afgørelses punkt 15-17, at intervenienten efter Kommissionens opfattelse var et grundlæggende sundt og levedygtigt selskab, og at dets økonomiske vanskeligheder var et resultat af moderselskabets vanskeligheder og ikke af, at koncernen havde lavet en kunstig opstilling med henblik på at svække intervenienten.
- 58 Det skal derfor fastslås, at sagsøgeren ikke har godtgjort, at der var tvivl om, hvorvidt den omhandlede foranstaltning var forenelig med den betingelse, der er fastsat i rammebestemmelsernes punkt 22, hvorefter intervenientens vanskeligheder skal hidrøre fra virksomheden selv og ikke være et resultat af en vilkårlig omkostningsfordeling inden for koncernen.

2) Spørgsmålet om, hvorvidt intervenientens vanskeligheder var for alvorlige til, at koncernen selv kunne løse dem

- 59 Sagsøgeren har i det væsentlige gjort gældende, at Kommissionen i den anfægtede afgørelse ikke undersøgte, om Thomas Cook-koncernen ikke kunne løse intervenientens vanskeligheder, som det kræves i rammebestemmelsernes punkt 22. Ifølge sagsøgeren betød afviklingen af Thomas Cook-koncernen ikke nødvendigvis, at koncernen ikke kunne løse datterselskabets vanskeligheder, eftersom den kunne have iværksat flere foranstaltninger, såsom salg af intervenienten eller indstilling af cash-pooling-ordningen.
- 60 For det første skal det bemærkes, at det fremgår af den anfægtede afgørelses punkt 10-13, at Thomas Cook-koncernen, der var eneste aktionær i intervenienten, på tidspunktet for vedtagelsen af den anfægtede afgørelse befandt sig en meget dårlig finansiell situation. Nævnte koncern indstillede nemlig sine aktiviteter med øjeblikkelig virkning den 23. september 2019 og blev efterfølgende taget under konkursbehandling med en gæld på ca. 1,7 mia. britiske pund (GBP) (ca. 1,91 mia. EUR).
- 61 Det skal, som Kommissionen har anført, fastslås, at Thomas Cook-koncernen ikke kunne løse datterselskabets vanskeligheder, eftersom den selv var under konkursbehandling og havde indstillet alle sine aktiviteter.
- 62 For det andet fremgår det af den anfægtede afgørelses punkt 26, at Kommissionen tog hensyn til muligheden for et eventuelt salg af intervenienten, som var blevet drøftet med flere interesserede investorer siden februar 2019, og som kunne gennemføres inden for de kommende tre til seks måneder. Sagsøgeren kan således ikke foreholde Kommissionen, at den ikke undersøgte, om Thomas Cook-koncernen kunne løse intervenientens vanskeligheder, navnlig ved salg af sidstnævnte. Eftersom de nævnte drøftelser endnu ikke havde båret frugt på tidspunktet for vedtagelsen af den anfægtede afgørelse, kunne Kommissionen imidlertid ikke støtte sin vurdering på en fremtidig, men usikker løsning. Henset til redningsstøttens uopsættelighed var der heller ikke noget, der antydede, at Kommissionen skulle afvente udfaldet af drøftelserne, inden den godkendte støtten, idet alle igangværende kommercielle forhandlinger har en indbygget usikkerhed.
- 63 For det tredje er det med hensyn til sagsøgerens udsagn om, at Thomas Cook-koncernen eller kurator kunne have truffet flere andre foranstaltninger, såsom indstillingen af cash-pooling-ordningen, med henblik på at løse intervenientens vanskeligheder, tilstrækkeligt at nævne, som intervenienten har anført i retsmødet, uden at sagsøgeren har bestridt dette, at intervenienten, da selskabet fik kendskab til moderselskabets økonomiske vanskeligheder, på eget initiativ ophørte med at bidrage til denne ordning den 5. februar 2019.
- 64 Det følger af det ovenfor anførte, at sagsøgeren ikke har godtgjort tvivl i Kommissionens undersøgelse af den betingelse, der er fastsat i rammebestemmelsernes punkt 22, hvorefter vanskelighederne for en virksomhed, der indgår i en koncern, skal være for alvorlige til, at koncernen selv kan løse dem.
- 65 Det skal derfor konkluderes, at sagsøgeren ikke har påvist tvivl i undersøgelsen af de krav, der er fastsat i rammebestemmelsernes punkt 22, som burde have foranlediget Kommissionen til at indlede den formelle undersøgelsesprocedure.

c) Indiciet om en tilsidesættelse af rammebestemmelsernes punkt 44, litra b)

- 66 Sagsøgeren har i det væsentlige gjort gældende, at Kommissionen burde have næret tvivl med hensyn til, om den omhandlede foranstaltning opfyldte de krav, der er fastsat i rammebestemmelsernes punkt 44, litra b). Sagsøgeren har for det første anført, at Kommissionen ikke har godtgjort, at intervenienten leverede en vigtig tjeneste som omhandlet i dette punkt, og for det andet, at tjenesten let ville kunne overtages af en konkurrent.
- 67 Kommissionen og intervenienten har bestridt denne argumentation.
- 68 Henset til dom af 22. september 2020, Østrig mod Kommissionen (C-594/18 P, EU:C:2020:742), skal det efter Rettens opfattelse indledningsvis bemærkes, at det fremgår af rammebestemmelsernes punkt 43, at en statsstøtte, for at kunne erklæres forenelig med det indre marked i henhold til rammebestemmelserne, skal forfølge et mål af fælles interesse. Ifølge samme punkt indebærer dette krav en betingelse om, at en sådan foranstaltning skal sigte »mod at forhindre sociale problemer eller afhjælpe markedssvigt«. Dette bekræftes i rammebestemmelsernes punkt 44, hvorefter medlemsstaterne skal godtgøre, at den støttemodtagende virksomheds lukning kan medføre alvorlige sociale problemer eller et alvorligt markedssvigt. Indholdet af dette krav er således knyttet til den betingelse, der er fastsat i artikel 107, stk. 3, litra c), TEUF, hvorefter støtteforanstaltningen skal fremme udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner, som parterne i øvrigt har anført i retsmødet.
- 69 Det følger heraf, at selve det materielle indhold af de krav, der er fastsat i rammebestemmelsernes punkt 43 og 44, ikke er i strid med artikel 107, stk. 3, litra c), TEUF, hvilket ingen af parterne i øvrigt har gjort gældende, og at rammebestemmelserne ved at pålægge dette krav ikke uberettiget reducerede rækkevidden af denne bestemmelse med hensyn til undersøgelsen af en statsstøttes forenelighed med det indre marked som omhandlet i dom af 22. september 2020, Østrig mod Kommissionen (C-594/18 P, EU:C:2020:742). Det fremgår desuden af denne doms præmis 66 og 67, at den omstændighed, at den påtænkte støtte giver mulighed for at afhjælpe et markedssvigt, kan være en relevant faktor med henblik på at erklære statsstøtte forenelig med det indre marked i medfør af artikel 107, stk. 3, litra c), TEUF.
- 70 Rammebestemmelsernes punkt 44, litra b), foreskriver, at medlemsstaterne skal godtgøre, at den støttemodtagende virksomheds lukning sandsynligvis ville medføre alvorlige sociale problemer eller alvorlige markedssvigt, for så vidt som »der er risiko for afbrydelse af en vigtig tjeneste, der er vanskelig at genetablere, og som vanskeligt ville kunne overtages af en eventuel konkurrent (f.eks. en national infrastrukturleverandør)«.
- 71 I det foreliggende tilfælde skal det undersøges, om Kommissionen uden at nære tvivl kunne konkludere, at den omhandlede tjenesteydelse var »vigtig«, og at den var vanskelig at genetablere som omhandlet i rammebestemmelsernes punkt 44, litra b).
- 72 I den anfægtede afgørelses punkt 81-97 nåede Kommissionen til denne konklusion, i det væsentlige på grundlag af to forhold, nemlig for det første vanskelighederne ved at organisere hjemtransport med andre luftfartsselskaber af intervenientens passagerer, som var strandet i udlandet, og for det andet de nævnte luftfartsselskabers manglende mulighed for på kort sigt at genetablere den tjenesteydelse, som intervenienten leverede til rejsearrangører og uafhængige rejsebureauer i Tyskland.

- 73 Indledningsvis undersøges den første faktor, som Kommissionen tog hensyn til, nemlig risikoen for afbrydelse af intervenientens passagertransporttjenester, hvilket ville medføre, at passagerer, der var strandet i udlandet, skulle transporteres hjem.
- 74 I første række skal det bemærkes, at rammebestemmelserne ikke indeholder en definition af begrebet »vigtig tjeneste«.
- 75 Ikke desto mindre indeholder rammebestemmelsernes punkt 44 en ikke-udtømmende liste over de omstændigheder, hvorunder Kommissionen kan finde, at den støttemodtagende virksomheds lukning kan medføre alvorlige sociale problemer eller et alvorligt markedssvigt. Visse af disse eksempler vedrører risikoen for »alvorlige sociale problemer«, navnlig litra a), som tager hensyn til arbejdsløshedsprocenten, eller litra g), som henviser til »tilsvarende alvorlige problemer, som er behørigt dokumenteret«. De øvrige eksempler vedrører snarere risikoen for et alvorligt markedssvigt. Dette er tilfældet med eksemplet i litra b), som er omhandlet i den foreliggende sag, og litra c), som henviser til, at en »virksomhed med en vigtig systemisk rolle for en bestemt region eller sektor« udtræder af markedet, og litra d), som omhandler risikoen for brud på kontinuiteten i udførelsen af en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse. Det følger heraf, at for at en tjenesteydelse kan anses for »vigtig«, kræves det hverken, at den virksomhed, som leverer denne tjenesteydelse, spiller en vigtig systemisk rolle for økonomien i en region i den pågældende medlemsstat, eller at den pågældende støttemodtagende virksomhed er pålagt en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, idet disse to sidstnævnte tilfælde er omfattet af henholdsvis rammebestemmelsernes punkt 44, litra c) og d).
- 76 I modsætning til, hvad sagsøgeren har gjort gældende, betyder den blotte omstændighed, at punkt 44, litra b), »f.eks.« henviser til »en national infrastrukturleverandør«, på ingen måde, at anvendelsesområdet for dette punkt er afgrænset til tjenesteydelser af betydning på nationalt plan.
- 77 Dermed skal sagsøgerens argument om, at en tjenesteydelse kun er »vigtig«, hvis den har betydning for hele medlemsstatens økonomi, forkastes.
- 78 Endvidere skal sagsøgerens argument om, at lufttransport til turistmål ikke er en »vigtig tjeneste« som omhandlet i rammebestemmelsernes punkt 44, litra b), ligeledes forkastes som irrelevant. Kommissionen fandt nemlig på ingen måde, at den pågældende tjenesteydelse var »vigtig«, fordi den betjente turistmål.
- 79 I anden række fremgår det hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt de tjenesteydelser, som intervenienten leverede, var vanskelige at genetablere som omhandlet i rammebestemmelsernes punkt 44, litra b), af den anfægtede afgørelses punkt 82 og 85, at den øjeblikkelige hjemtransport af intervenientens passagerer, der var strandet i udlandet, ikke med kort frist kunne varetages af andre konkurrerende luftfartsselskaber, idet flere forhold indtraf samtidigt, herunder grounding af i alt 669 fly af typen Boeing 737 MAX, hvilket reducerede tilgængeligheden på markedet af leasede fly med besætning, og den samtidige hjemtransport af 140 000 af Thomas Cooks passagerer til Det Forenede Kongerige, som omfattede mindst 50 luftfartsselskaber med i alt 746 flyvninger til 55 forskellige bestemmelsessteder over en periode på to uger. Til sammenligning ville en eventuel hjemtransport af intervenientens passagerer have været af væsentligt større omfang og kompleksitet, eftersom det ville have berørt ca. 200 000-300 000 passagerer, der var fordelt på 50-150 forskellige bestemmelsessteder, herunder 20 000-30 000 passagerer på omtrent 30 fjernliggende rejsemål, hvilket nødvendiggjorde ca. 1 000-1 500 flyvninger. Ifølge den anfægtede afgørelses punkt 88 var kapaciteten i fire tyske lufthavne, som intervenienten betjente, ligeledes

en hindring for en eventuel hjemtransport, idet det for sammenligningens skyld blev præciseret, at hjemtransporten af Thomas Cooks passagerer til Det Forenede Kongerige i sig selv havde nødvendiggjort anvendelsen af ti af Thomas Cooks hubs.

- 80 Herom fastslår Retten, at Kommissionen uden at nære tvivl kunne konkludere, at der var risiko for afbrydelse af en vigtig tjeneste, der er vanskelig at genetablere, på grundlag af den omstændighed, at intervenientens udtræden af markedet ville betyde, at mange passagerer ville strandе i udlandet, herunder visse på fjerne rejsemål, og hjemtransporten af disse passagerer med andre luftfartsselskaber ville være vanskelig at foretage som følge af alle de forhold, der konkret og præcist underbygges i den anfægtede afgørelse. Som følge af denne risiko kunne intervenientens udtræden af markedet medføre et svigt af nævnte marked.
- 81 Ingen af de argumenter, som sagsøgeren har fremført, kan rejse tvivl om denne konklusion.
- 82 For det første kan sagsøgerens argument om, at der var overkapacitet inden for luftfarten i »vintersæsonen«, ikke tiltrædes. Det står fast, at vintersæsonen i luftfartssektoren varer fra slutningen af oktober til slutningen af marts, mens en eventuel hjemtransport, der skulle begynde den 23. september, ikke befandt sig i nævnte sæson. Desuden fremgår det under alle omstændigheder ikke desto mindre heraf, at tilgængeligheden af fly var betydeligt påvirket på dette tidspunkt, navnlig som følge af to usædvanlige begivenheder, der var indtruffet samtidigt, nemlig groundingen af og problemerne med leveringen af hundredvis af fly af typen Boeing 737 MAX og den meget omfattende hjemtransport af Thomas Cooks passagerer. Det skal i denne henseende fremhæves, som Kommissionen har anført, at den hjemtransport, som skulle have været organiseret for at transportere intervenientens passagerer hjem, ville have været af endnu større omfang end hjemtransporten af Thomas Cooks passagerer, der blev kvalificeret som den »mest omfattende hjemtransport i fredstid«. De ubestridte oplysninger, der er nævnt i præmis 79 ovenfor, vidner herom.
- 83 Disse to usædvanlige og samtidige begivenheders indvirkning på tilgængeligheden af luftfartøjer ville have vanskeliggjort den eventuelle hjemtransport betydeligt, hvilken transport skulle have været foretaget parallelt og hastende af andre luftfartsselskaber.
- 84 Det skal i denne henseende fremhæves, at rammebestemmelsernes punkt 44, litra b), ikke kræver, at det er umuligt at genetablere en vigtig tjeneste, idet det er tilstrækkeligt, at det er »vanskeligt« at gøre dette.
- 85 For det andet skal det med hensyn til sagsøgerens argument om, at Kommissionen med urette støttede sig på kapaciteten hos udelukkende fire tyske lufthavne, som intervenienten betjente, fastslås, at Kommissionen ikke har benægtet, at det med henblik på en eventuel hjemtransport var muligt at anvende kapaciteterne i andre, eventuelt mindre overbelastede lufthavne. Kommissionen omtalte blot de kapacitetsmæssige begrænsninger i de fire tyske lufthavne, som intervenienten betjente, i den anfægtede afgørelses punkt 88 i forbindelse med sammenligningen med Thomas Cooks ti hubs, som var blevet benyttet til hjemtransport af dennes passagerer, hvorved den godtgjorde, at hjemtransporten af intervenientens passagerer var mere kompliceret end hjemtransporten af Thomas Cooks passagerer.
- 86 For det tredje skal det hvad angår sagsøgerens udsagn om, at Kommissionen ikke begrundede behovet for en periode på seks måneder for at transportere intervenientens passagerer hjem, fremhæves, at Kommissionen på intet tidspunkt fandt, at en sådan periode var nødvendig for nævnte hjemtransport. Denne periode på seks måneder svarer i virkeligheden til den

omhandlede foranstaltningens varighed. Som Kommissionen med føje har anført, er den omhandlede foranstaltningens varighed på ingen måde knyttet til den tid, der ville være nødvendig til en eventuel hjemtransport. I øvrigt tilsigter varigheden på seks måneder, som det fremgår af rammebestemmelsernes punkt 60, at give den støttemodtagende virksomhed likviditetsstøtte.

- 87 På denne baggrund skal det fastslås, at omfanget, kompleksiteten og uopsætteligheden af den hjemtransport, som skulle have været gennemført under omstændigheder, der var kendetegnet ved den samtidige indtræden af usædvanlige begivenheder, i sig selv begrundet konklusionen om, at intervenientens udtræden af markedet ville have medført en risiko for afbrydelse af en vigtig tjeneste, der ville være vanskelig at genetablere under de særlige omstændigheder i den foreliggende sag.
- 88 Følgelig er sagsøgerens argumenter, hvorved denne har anfægtet den anden faktor, som Kommissionen lagde til grund, nemlig afbrydelsen af de tjenesteydelser, som intervenienten leverede til rejsearrangører og uafhængige rejsebureauer i Tyskland, uvirksomme.
- 89 Henset til det ovenstående skal det fastslås, at det andet indicium heller ikke afslører tvivl.

d) Indiciet om en tilsidesættelse af rammebestemmelsernes punkt 74

- 90 Sagsøgeren har i det væsentlige gjort gældende, at Kommissionen foretog en ufuldstændig og utilstrækkelig undersøgelse af betingelsen om engangsstøtte, der er fastsat i rammebestemmelsernes punkt 74, for så vidt som den blot nævnte, at intervenienten og de enheder, som dette selskab kontrollerede, ikke havde modtaget redningsstøtte, omstruktureringsstøtte eller midlertidig omstruktureringsstøtte i de seneste ti år, selv om denne institution ligeledes burde have efterprøvet, om Thomas Cook-koncernen selv havde modtaget sådan støtte.
- 91 Kommissionen og intervenienten har bestridt denne argumentation.
- 92 I rammebestemmelsernes punkt 74 bestemmes, at »[n]år en virksomhedskoncern har modtaget redningsstøtte, omstruktureringsstøtte eller midlertidig omstruktureringsstøtte, vil Kommissionen normalt ikke tillade, at der tildeles yderligere redningsstøtte eller omstruktureringsstøtte til selve koncernen eller nogen virksomhed i den, medmindre der er gået ti år, siden støtten blev tildelt, omstruktureringsperioden sluttede, eller gennemførelsen af omstruktureringsplanen blev indstillet, idet der tages udgangspunkt i det sidste af disse tidspunkter«.
- 93 I det foreliggende tilfælde er det tilstrækkeligt at fastslå, at sagsøgeren ikke har fremført noget forhold, hvilket selskabet udtrykkeligt har anerkendt i retsmødet, som kan godtgøre, at Thomas Cook-koncernen havde modtaget nogen form for redningsstøtte, omstruktureringsstøtte eller midlertidig omstruktureringsstøtte i løbet af de seneste ti år.
- 94 Under omstændighederne i den foreliggende sag, da der ikke er indicier for andet og i lyset af den retspraksis, der er nævnt i præmis 27 ovenfor, kan Kommissionen følgelig ikke foreholdes, at den foretog en ufuldstændig og utilstrækkelig undersøgelse af betingelsen om engangsstøtte, der er fastsat i rammebestemmelsernes punkt 74.

- 95 Sagsøgeren har således ikke godtgjort, at indiciet om en tilsidesættelse af rammebestemmelsernes punkt 74 burde have foranlediget Kommissionen til at nære tvivl om den omhandlede foranstaltnings forenelighed med det indre marked.
- 96 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det fastslås, at sagsøgeren ikke har godtgjort, at der forelå tvivl, som begrundede, at Kommissionen skulle indlede den formelle undersøgelsesprocedure.
- 97 Det fjerde anbringende skal følgelig forkastes.

2. Det femte anbringende om en tilsidesættelse af begrundelsespligten

- 98 Med det femte anbringende har sagsøgeren i det væsentlige gjort gældende, at den anfægtede afgørelse er behæftet med en manglende eller selvmodsigende begrundelse.
- 99 Kommissionen og intervenienten har bestridt denne argumentation.
- 100 Det følger af fast retspraksis, at den begrundelse, som kræves i henhold til artikel 296 TEUF, skal tilpasses karakteren af den pågældende retsakt og klart og utvetydigt angive de betragtninger, som den institution, der har udstedt den anfægtede retsakt, har lagt til grund, således at de berørte parter kan få kendskab til grundlaget for den trufne foranstaltning, og således at den kompetente ret kan udøve sin prøvelsesret. Det nærmere indhold af begrundelseskravet skal fastlægges i lyset af den konkrete sags omstændigheder, navnlig indholdet af den pågældende retsakt, indholdet af de anførte grunde samt den interesse, som retsaktens adressater samt andre, der må anses for umiddelbart og individuelt berørt af retsakten, kan have i begrundelsen. Det kræves ikke, at begrundelsen angiver alle de forskellige relevante faktiske og retlige momenter, da spørgsmålet, om en afgørelses begrundelse opfylder kravene efter nævnte artikel 296, ikke blot skal vurderes i forhold til ordlyden, men ligeledes til den sammenhæng, hvori den indgår, samt under hensyn til alle de retsregler, som gælder på det pågældende område (jf. dom af 8.9.2011, Kommissionen mod Nederlandene, C-279/08 P, EU:C:2011:551, præmis 125 og den deri nævnte retspraksis).
- 101 For det første har sagsøgeren gjort gældende, at den begrundelse, der fremgår af den anfægtede afgørelses punkt 80, er selvmodsigende, for så vidt som Kommissionen dels anførte, at intervenientens hastende behov for likviditet bl.a. skyldtes de finansielle mekanismer, som tidligere fandt anvendelse i Thomas Cook-koncernen, dels fandt, at intervenientens vanskeligheder ikke var et resultat af en vilkårlig omkostningsfordeling inden for koncernen.
- 102 Ordlyden af den anfægtede afgørelses punkt 12, 15-17, 80 og 109 gør det imidlertid muligt at forstå grundene til, at Kommissionen navnlig fandt, at koncernens cash-pooling ikke udgjorde en sådan vilkårlig fordeling. Som det fremgår af præmis 52-57 ovenfor, er den anfægtede afgørelses begrundelse ikke selvmodsigende på dette punkt.
- 103 For det andet har sagsøgeren anført, at den anfægtede afgørelse er behæftet med en begrundelsesmangel med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt intervenientens vanskeligheder var for alvorlige til, at koncernen selv kan løse dem, som det kræves i rammebestemmelserne punkt 22.
- 104 Som det er anført i præmis 60-63 ovenfor, fremgår det af den anfægtede afgørelses punkt 12 og 13, at Thomas Cook-koncernen havde indstillet sine aktiviteter med øjeblikkelig virkning og var blevet taget under konkursbehandling den 23. september 2019. Kommissionen fremhævede

desuden i nævnte afgørelses punkt 17, at det var åbenbart, at moderselskabet ikke kunne støtte intervenienten og snarere var en byrde for sidstnævnte. I disse punkter i den anfægtede afgørelse anføres således klart og utvetydigt grundene til, at Kommissionen fandt, at den ovennævnte betingelse i rammebestemmelsernes punkt 22 var opfyldt.

- 105 For det tredje har sagsøgeren gjort gældende, at den anfægtede afgørelse ikke angiver grundene til, at intervenientens tjenesteydelser skulle anses for at være vigtige og ikke kunne genetableres af andre luftfartsselskaber som omhandlet i rammebestemmelsernes punkt 44, litra b).
- 106 Det skal imidlertid fastslås, at den anfægtede afgørelses punkt 81-95 indeholder en detaljeret fremstilling af de grunde, som foranledigede Kommissionen til at finde, at de betingelser, der er fastsat i rammebestemmelsernes punkt 44, litra b), var opfyldt. Kommissionen støttede bl.a. denne konklusion på omfanget og kompleksiteten af den eventuelle hjemtransport under omstændigheder, som var kendetegnet af usædvanlige begivenheder, der indtraf samtidigt, hvilket ville have vanskeliggjort andre luftfartsselskabers organisation af en sådan transport. Det skal derfor fastslås, at den anfægtede afgørelses begrundelse er tilstrækkelig i denne henseende.
- 107 For det fjerde har sagsøgeren anført, at Kommissionen ikke angav grunden til, at den fandt, at betingelsen om engangsstøtte, der fremgår af rammebestemmelsernes punkt 74, var opfyldt i det foreliggende tilfælde.
- 108 Det skal i denne henseende bemærkes, at Kommissionen i den anfægtede afgørelses punkt 112 anførte, at hverken intervenienten eller nogen enhed, som denne kontrollerede, havde modtaget redningsstøtte, omstrukturingsstøtte eller midlertidig omstrukturingsstøtte i løbet af de seneste ti år. Eftersom der ikke er indicier for, at Thomas Cook-koncernen havde modtaget nogen form for støtte i løbet af de seneste ti år forud for indrømmelsen af den omhandlede foranstaltning, skulle Kommissionen ikke give en mere detaljeret begrundelse herfor. På denne baggrund angav Kommissionen i tilstrækkelig grad grundene til, at den fandt, at betingelsen om engangsstøtte var opfyldt i det foreliggende tilfælde.
- 109 Dermed skal det femte anbringende forkastes som ugrundet.
- 110 Henset til ovenstående betragtninger skal Kommissionens frifindes i det hele.

IV. Sagsomkostninger

- 111 Ifølge Rettens procesreglements artikel 134, stk. 1, pålægges det den tabende part at betale sagsomkostningerne, hvis der er nedlagt påstand herom. Da sagsøgeren har tabt sagen, bør denne i overensstemmelse med Kommissionens påstande pålægges at bære sine egne omkostninger og betale sidstnævntes omkostninger.
- 112 I henhold til procesreglementets artikel 138, stk. 3, bærer intervenienten sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Tiende Udvidede Afdeling):

- 1) Europa-Kommissionen frifindes.**
- 2) Ryanair DAC bærer sine egne omkostninger og betaler de af Kommissionen afholdte omkostninger.**
- 3) Condor Flugdienst GmbH bærer sine egne omkostninger.**

Kornezov

Buttigieg

Kowalik-Bańczyk

Hesse

Petrлік

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 18. maj 2021.

Underskrifter